

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเครียดเป็นปัญหาทางสุขภาพจิตที่สำคัญที่สุดในโลก เพราะความเครียดก่อให้เกิดความวิตกกังวลภายในจิตใจทำให้ไม่มีความสุขความสบายใจ ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ทางร่างกายตามมา เช่น นอนไม่หลับ แผลในกระเพาะอาหาร โรคเบาหวานกำเริบ หลอดเลือดหัวใจอุดตัน โรคหอบหืด และมะเร็ง ความเครียดทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวงจากการขาดงาน และผลของการทำงานลดน้อยลง ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เป็นเหตุชักจูงให้บุคคลปรับตัวในทางที่ผิด บางคนหาทางระบายความเครียดด้วยเหล้าและบุหรี่ หลายคนหมกมุ่นอยู่กับการพนัน และมีบางคนกระทำวิบากกรรม เช่นนี้เป็นต้น (วิระ ไชยศรีสุข, 2533, หน้า 177)

ในสังคมไทยยุคปัจจุบันปัญหาความเครียดได้กลายเป็นปัญหาสุขภาพจิตที่สำคัญของคนทุกเพศทุกวัยทุกอาชีพ อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยีรวมทั้งการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ส่งผลให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพรวมทั้งอาชีพข้าราชการตำรวจจะต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยความเครียดนำไปสู่ปัญหาทางสังคมในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม ทำให้คุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนลดลง (อาทิตย์ ชัยประคองชีพ, 2554, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

นอกจากนี้ในการใช้ชีวิตและการทำงานของคนเราย่อมมีการคาดหวัง ซึ่งการคาดหวังของแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน การคาดหวังในสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เราเกิดความเครียดได้ อาทิ คาดหวังเป็นที่รักของหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน มีความต้องการอยากเลื่อนตำแหน่งการได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความเครียด ฉะนั้นเราจึงควรที่จะตั้งความหวังเอาไว้ในระดับที่พอเหมาะที่เราจะ

สามารถทำมันให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (James and Manktelow, 2007, p. 9) โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพตำรวจและข้าราชการตำรวจในระดับสถานีตำรวจซึ่งอยู่ใกล้ชิดและต้องให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ทำงานไม่เป็นเวลาและไม่มีวันหยุดตามมาตรฐานสากลในลักษณะสองวันต่อสัปดาห์ นอกจากนี้อาชีพตำรวจยังต้องอาศัยการปรับตัวอย่างมากในแต่ละกรณี หรือในแต่ละสถานการณ์เพราะต้องพบเจอกับผู้รับบริการที่มีลักษณะที่หลากหลาย ตั้งแต่ผู้ที่มีการศึกษาต่ำสุดจนถึงสูงสุด ตั้งแต่ขอทานจนถึงคหบดี คนจนไม่มีจะกิน จนถึงมหาเศรษฐี หรือตั้งแต่ฆาตกรปล้นฆ่าจนถึงนักบวช นักพรต เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า บุคคลที่เป็นข้าราชการตำรวจมักไม่ได้ยึดการเป็นตำรวจเป็นแต่เพียงอาชีพ แต่มักยึดการเป็นตำรวจในฐานะวิถีทางการดำเนินชีวิตอีกด้วย เพราะการที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้ตำรวจเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร ส่วนระเบียบการตำรวจก็มีส่วนกระตุ้นให้ตำรวจมีความรู้สึกเป็นตำรวจตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน ไม่ว่าจะในหรือนอกเวลาราชการ ตำรวจต้องพร้อมที่จะรับการระดมในกรณีฉุกเฉิน เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทุกขณะ ยิ่งในเวลาปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องเข้าไปใกล้ชิดกับประชาชนหลายระดับหลายอาชีพ เข้าไปรับผิดชอบต่อเหตุอาชญากรรมทุกประเภท รวมทั้งถูกย่ำยู่ส่อเสียดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เสียผลประโยชน์ และหรือที่เห็นตำรวจเป็นศัตรู ด้วยเหตุนี้ บุคคลที่เป็นข้าราชการตำรวจจึงเป็นอาชีพที่มีโอกาสเกิดความเครียดในการปฏิบัติงานตลอดเวลา (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2529, หน้า 7)

บทบาทหน้าที่ดังกล่าวทำให้ตำรวจมีโอกาสเผชิญความเครียดจากการทำงาน อีกทั้งการปฏิบัติงานของตำรวจต้องปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชาสั่งการ โดยเฉพาะกรณีที่เป็นตำรวจชั้นผู้น้อย อาจไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน ขาดอิสระในการปฏิบัติงานและเกิดความคับข้องใจในงานขึ้น (บวร สงค์ศิริ และคณะ, 2540) ส่วนการสนับสนุนทางสังคมเป็นการได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากผู้ร่วมงานได้แก่ สัมพันธภาพในที่ทำงาน หากสัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานไม่ดีจะทำให้เกิดความกดดันและคับข้องใจในการทำงาน ทำให้จิตใจเกิดความขุ่นมัวและอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงง่าย อีกทั้งการสนับสนุนได้มีการพัฒนาความสำเร็จในอาชีพ เพื่อให้มีความก้าวหน้าในการทำงานและรายได้เพิ่มขึ้น หากไม่สมหวังผู้ปฏิบัติงานจะรู้สึกล้มเหลว ขาดความมั่นใจในตนเอง และส่งผลต่อการทำงานในที่สุด จากการปฏิบัติงานของตำรวจทำให้ต้องเผชิญกับการควบคุมหรืออำนาจการตัดสินใจในงานและการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งเป็นการทำงานที่อาจจะส่งผลให้เกิดความเครียดจาก

การทำงานขึ้นความเครียดจากการทำงานเป็นการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม และความคิดของบุคคลเมื่อร่างกายอยู่ในสภาวะเครียดจนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น มีการเกร็งของกล้ามเนื้อ หัวใจเต้นผิดปกติ ฮอร์โมนในร่างกายหลังผิดปกติ สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ทำให้บุคคลมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เช่น พุ่งซ่านหงุดหงิด ฉุนเฉียว โกรธง่าย และหากเกิดความเครียดระยะยาวอาจส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยทางจิตหรือเป็นโรคประสาท (สรวิชัย สังข์รพี, 2541, อ้างถึงใน อาทิตย์ ชัยประคองชีพ, 2554, หน้า 2) การเปลี่ยนแปลงทางความคิดโดยไปขัดขวางการทำงานของสมองทำให้เกิดความคิดไม่ต่อเนื่อง ความจำลดลง การตัดสินใจผิดพลาดและอาจทำให้เกิดความเครียดส่วนตัวตาย นอกจากนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อภาวะสุขภาพของตำรวจอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานด้วยเช่นกัน (อาทิตย์ ชัยประคองชีพ, 2554, หน้า 2) นอกจากนี้ความไม่สามารถเอาชนะความเครียดทางอารมณ์ ส่งผลให้ตำรวจมีอัตราการติดสุราเรื้อรัง การหย่าร้าง และการฆ่าตัวตายในระดับสูง (Fennell, 1981, p. 170 อ้างถึงใน ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2529, หน้า 22)

ขณะเดียวกันข้อมูลการฆ่าตัวตายของข้าราชการตำรวจนับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 ถึง 30 กันยายน 2556 ข้าราชการตำรวจฆ่าตัวตายทั้งสิ้น จำนวน 174 คน จากการวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ฆ่าตัวตายส่วนมากมีสาเหตุมาจากปัญหาครอบครัว จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 ลำดับที่สองคือ ปัญหาเรื่องสุขภาพ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 ลำดับที่สามคือ ปัญหาส่วนตัว จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 ลำดับที่สี่คือ ปัญหาหนี้สิน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 ลำดับที่ห้าคือ ปัญหาเรื่องงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 และที่ไม่ทราบสาเหตุ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวิจัยสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ, 2557)

กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร เป็นหน่วยงานที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีอำนาจตาม มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้หลายประการ ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยสำหรับ องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความ

สงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย และปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่างานของตำรวจเป็นงานที่ครอบคลุมค่อนข้างเกือบทุกอย่าง ถึงแม้บางอย่างจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงแต่คนทั่วไปก็พยายามที่จะให้อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ ปัจจุบันกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร มีหน่วยขึ้นตรงได้แก่ กองกำกับการสืบสวน กลุ่มงานสอบสวน กลุ่มงานจราจร และสถานีตำรวจในสังกัด จำนวน 31 สถานี

จากปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงานกับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร เพื่อที่จะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงานกับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ และนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การปฏิบัติงาน เพื่อลดหรือขจัดความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ซึ่งจะส่งผลให้ข้าราชการตำรวจมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประชาชน และประเทศชาติต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยด้านงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร หรือไม่
3. ความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงานกับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความเครียดในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล
2. ปัจจัยด้านงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบระดับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร
2. ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงาน กับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร
3. ทราบผลการเปรียบเทียบระดับของความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล
4. ทราบข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้มีพื้นที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านงาน กับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ได้แก่ หน่วยงานในสายบังคับบัญชาของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร จำนวน 33 หน่วยงาน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบจังหวัดสกลนคร

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

2.1.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
- 4) สถานภาพการสมรส
- 5) ระดับการศึกษา
- 6) รายได้ต่อเดือน
- 7) ระดับชั้นยศ
- 8) ตำแหน่ง
- 9) สายงานงานที่ปฏิบัติ

2.1.1.2 ปัจจัยด้านงาน ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ได้แก่

- 1) ด้านลักษณะงาน
- 2) ด้านนโยบายและการบริหาร
- 3) ด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน
- 4) ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน
- 5) ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำงาน
- 6) ด้านการดำเนินชีวิต

2.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านพฤติกรรม

2.2 ระดับความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ

สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

2.3 เปรียบเทียบความเครียดในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจ สังกัด

กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงาน กับความเครียดในการปฏิบัติงาน

ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

2.5 แนวทางในการบริหารจัดการกับความเครียดในการปฏิบัติงานของ

ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

3. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ข้าราชการ

ตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,870 คน จำแนกเป็น ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 617 คน และ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 1,253 คน (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร, งานกำลังพล, 2559) ใน สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร แบ่งตามกลุ่มสายงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ งาน อำนวยการ งานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม และงานจราจร

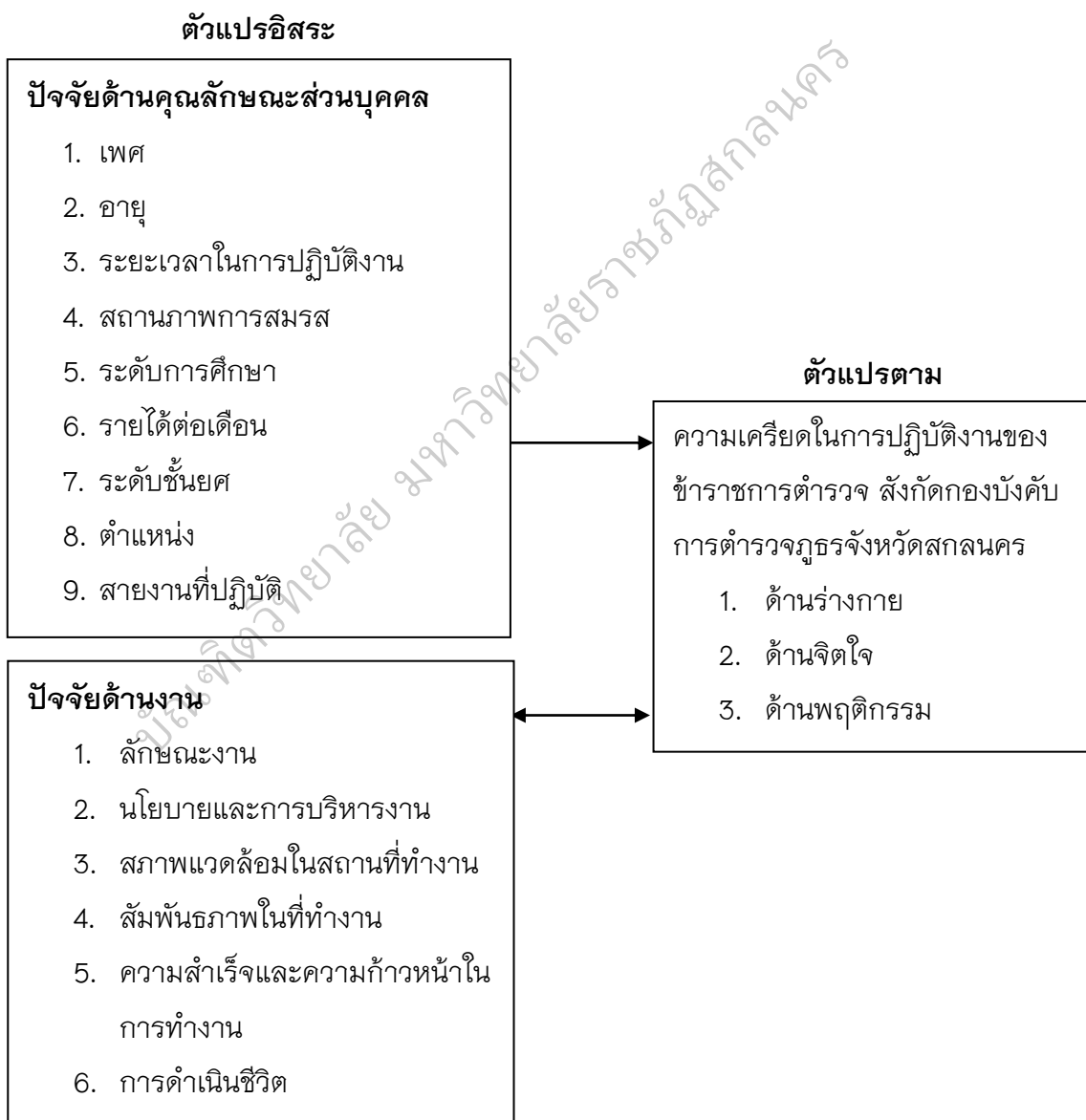
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดสกลนคร จำนวน 330 คน เลือกโดยการวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้สูตรของ Taro Yamane ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ซึ่งจำแนกเป็น 5 สายงาน ดังนี้ งานอำนวยการ จำนวน 20 คน งานป้องกันปราบปราม จำนวน 228 คน งานสอบสวน จำนวน 29 คน งานสืบสวน จำนวน 38 คน งานจราจร จำนวน 15 คน

4. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยระหว่าง วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 ถึงวันที่ 1

สิงหาคม 2559

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการปฏิบัติงาน และนำทฤษฎีของ Cartwright and Cooper (1997 อ้างถึงใน Cooper et al., 2001, p. 28) มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้และปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงาน หมายถึง ตัวแปร หรือมูลเหตุใด ๆ ก็ตามที่มาสร้างความกดดัน ก่อให้เกิดการคุกคามหรือรบกวนความรู้สึกในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเครียดในระดับที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านงาน
 2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่
 - 2.1 เพศ หมายถึง เพศชาย เพศหญิง
 - 2.2 อายุ หมายถึง อายุแบ่งออกไปช่วง ดังนี้ ไม่เกิน 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี อายุ 51 – 60 ปี
 - 2.3 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลารับราชการแบ่งเป็นช่วงปี ดังนี้ ไม่เกิน 5 ปี 6 – 10 ปี 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี 21 ปี ขึ้นไป
 - 2.4 สถานภาพการสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา แบ่งได้ดังนี้ โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง อื่น ๆ ระบุ.....
 - 2.5 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด ดังนี้ ม.3 – ม.6 หรือ ปวช. อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโทขึ้นไป
 - 2.6 รายได้ต่อเดือน หมายถึง เงินเดือนรวมถึงเบี้ยเลี้ยงค่าครอบครัวแบ่งเป็นช่วงดังนี้ ไม่เกิน 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท สูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป
 - 2.7 ระดับชั้นยศ หมายถึง ชั้นประทวน ชั้นสัญญาบัตร
 - 2.8 ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งของข้าราชการตำรวจ ประกอบด้วยผู้บังคับหมู่ รองสารวัตร สารวัตร รองผู้กำกับการขึ้นไป
 - 2.9 สายงานที่ปฏิบัติ หมายถึง สายงานที่ข้าราชการตำรวจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตามความคำสั่งขณะที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ งานอำนวยความสะดวก งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวน งานจราจร

3. ปัจจัยด้านงาน หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านลักษณะงาน หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานได้แก่ งานที่ต้องรับผิดชอบสูง ปริมาณของงาน งานที่ขาดความปลอดภัย งานที่ต้องแข่งขัน งานที่ต้องเสี่ยงภัย งานที่ถูกบังคับจำกัดด้วยระยะเวลา เป็นต้น

3.2 ด้านนโยบายและการบริหารงาน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร นโยบาย การวางแผนงาน ระเบียบคำสั่ง การบังคับบัญชา การติดต่อประสานงาน การตัดสินใจ บทบาทหน้าที่ในองค์การ เป็นต้น

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ โครงสร้างของงาน สถานที่ตั้งของหน่วยงาน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.4 ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกันภายในองค์การ ได้แก่ การปรับตัว ความขัดแย้ง ความสามัคคี ความร่วมมือ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การยอมรับนับถือ เป็นต้น

3.5 ด้านความสำเร็จและความก้าวหน้าในการทำงาน หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการของบุคคลซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การมีขวัญกำลังใจในการทำงาน เป็นต้น

3.6 ด้านการดำเนินชีวิต หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความขัดแย้งภายในครอบครัว รายได้ไม่เพียงพอ ภาระหนี้สิน เป็นต้น

4. ความเครียดในการปฏิบัติงาน หมายถึง ปฏิกริยาการตอบสนองของทางร่างกายและจิตใจของบุคคลที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความเสียสมดุลในร่างกาย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมที่ไม่ปกติ ทำให้เกิดการกระทำที่ไม่เหมาะสม และไม่สมดุลต่อร่างกายขึ้น จนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล

4.1 ด้านร่างกาย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายที่เป็นผลมาจากสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน เช่น กล้ามเนื้อตึงหรือปวด ปวดหลัง ปวดหัวข้างเดียว รู้สึกเหนื่อยง่าย เป็นต้น

4.2 ด้านจิตใจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายที่เป็นผลมาจากสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน เช่น ความเบื่อหน่าย กัดกัน ซึมเศร้า วิตกกังวล เป็นต้น

4.3 ด้านพฤติกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกายที่เป็นผลมาจากสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน เช่น การทำงานผิดพลาด อารมณ์แปรปรวน ทำงานไม่เสร็จตามที่กำหนด ไม่ชอบการพบปะสมาคม ชอบเก็บตัวเงียบ ๆ คนเดียว เป็นต้น

5. ข้าราชการตำรวจ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย ที่สังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

6. ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547

7. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ได้แก่ ผู้มียศสิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ ดาบตำรวจ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547

8. กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร หมายถึง หน่วยงานระดับกองบังคับการอยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครอง จังหวัดสกลนคร